Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a șasea)

1 februarie 2017 *

„Trimitere preliminară — Proceduri de informare în domeniul standardelor și reglementărilor tehnice și al normelor privind serviciile societății informaționale — Directivele 83/189/CEE și 98/34/CE — Proiect de reglementare tehnică — Notificare către Comisia Europeană — Obligații ale statelor membre — Încălcare — Consecințe”

În cauza C-144/16,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Tribunal Judicial da Comarca de Setúbal (Tribunalul Districtual din Setúbal, Portugalia), prin decizia din 2 februarie 2016, primită de Curte la 14 martie 2016, în procedura

**Município de Palmela**

împotriva

**Autoridade de Segurança Alimentar e Económica (ASAE) – Divisão de Gestão de Contraordenações,**

CURTEA (Camera a șasea),

compusă din domnul E. Regan, președinte de cameră, și domnii A. Arabadjiev și S. Rodin (raportor), judecători,

avocat general: domnul M. Szpunar,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

— pentru guvernul portughez, de L. Inez Fernandes și de M. Figueiredo, în calitate de agenți;

— pentru guvernul ceh, de M. Smolek, de J. Vláčil și de T. Müller, în calitate de agenți;

— pentru guvernul neerlandez, de M. K. Bulterman și de C. Schillemans, în calitate de agenți;

— pentru Comisia Europeană, de G. Braga da Cruz și de D. Kukovec, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

* * Limba de procedură: portugheza.

pronunță prezenta

## Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 8 alineatul (1) din Directiva 83/189/CEE a Consiliului din 28 martie 1983 de stabilire a unei proceduri pentru furnizarea de informații în domeniul standardelor și reglementărilor tehnice (JO 1983, L 109, p. 8), astfel cum a fost modificată prin Actul privind condițiile de aderare a Republicii Austria, a Republicii Finlanda și a Regatului Suediei și adaptările tratatelor pe care se întemeiază Uniunea Europeană (JO 1994, C 241, p. 21, și JO 1995, L 1, p. 1) (denumită în continuare „Directiva 83/189”), precum și a articolului 8 alineatul (1) din Directiva 98/34/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 iunie 1998 referitoare la procedura de furnizare de informații în domeniul standardelor, reglementărilor tehnice și al normelor privind serviciile societății informaționale (JO 1998, L 204, p. 37, Ediție specială, 13/vol. 23, p. 207), astfel cum a fost modificată prin Directiva 98/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 iulie 1998 (JO 1998, L 217, p. 18, Ediție specială, 13/vol. 23, p. 282) (denumită în continuare „Directiva 98/34”).

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Município de Palmela (Municipalitatea din Palmela, Portugalia), pe de o parte, și Autoridade de Segurança Alimentar e Económica (ASAE) – Divisão de Gestão de Contraordenações [Autoritatea pentru Siguranța Alimentară și Economică (ASAE), Portugalia], cu privire la o amendă aplicată celei dintâi ca urmare a unor încălcări ale normelor privind condițiile de siguranță care trebuie respectate în ceea ce privește localizarea, implantarea, conceperea și organizarea funcțională a spațiilor de joacă și de agrement, precum și a echipamentelor de agrement și a zonelor de impact.

### Cadrul juridic

*Dreptul Uniunii*

Directiva 83/189

3 Articolul 1 din Directiva 83/189 avea următorul cuprins:

„În sensul prezentei directive, termenii utilizați au următoarele înțelesuri:

1. «produs», orice produs fabricat industrial și orice produs agricol, inclusiv produsele de pescărie;

2. «specificație tehnică», o specificație inclusă într-un document care stabilește caracteristicile unui produs, cum ar fi nivelurile de calitate, performanță, securitate sau dimensiunile, inclusiv cerințele care se aplică produsului cu privire la numele sub care acesta este comercializat, terminologia, simbolurile, încercările și metodele de încercare, ambalarea, marcarea sau etichetarea și procedurile pentru evaluarea conformității.

[…]

3. «alte cerințe», o cerință alta decât specificațiile tehnice, impusă unui produs în scopul protejării, în special a consumatorilor sau a mediului, și care afectează ciclul de viață al produsului după punerea sa pe piață, cum ar fi condițiile de utilizare, reciclare, reutilizare sau de îndepărtare a acestuia, atunci când aceste condiții pot influența semnificativ compoziția sau natura produsului ori comercializarea acestuia;

[…]

9. «reglementare tehnică», specificațiile tehnice și alte cerințe, inclusiv dispozițiile administrative relevante, a căror respectare este obligatorie, *de iure* sau *de facto*, în cazul comercializării sau al utilizării într-un stat membru sau într-o parte semnificativă a acestuia, precum și actele cu putere de lege și actele administrative ale statelor membre, cu excepția celor prevăzute la articolul 10, care interzic fabricarea, importul, comercializarea sau utilizarea unui produs;

[…]

10. «proiect de reglementare tehnică», textul unei specificații tehnice sau al unei alte cerințe, inclusiv dispozițiile administrative formulate în scopul elaborării unei reglementări tehnice, textul fiind în stadiul de pregătire în care pot apărea încă modificări substanțiale.

[…]" [traducere neoficială]

4 Articolul 8 alineatul (1) din această directivă prevedea:

„În conformitate cu articolul 10, Comisiei îi este comunicat, de îndată, de către statele membre, orice proiect de reglementare tehnică, cu excepția situației în care acesta transpune integral textul unui standard internațional sau european, caz în care este suficientă informația referitoare la standardul în cauză; de asemenea, acestea înaintează Comisiei o expunere a motivelor care fac necesară elaborarea unei astfel de reglementări, în cazul în care acest lucru nu a fost clarificat suficient în proiectul de reglementare tehnică.

După caz și dacă nu au fost transmise deja cu o comunicare anterioară, statele membre transmit odată cu comunicarea textele principalelor acte cu putere de lege sau normele administrative aflate în legătură directă, în cazul în care pentru evaluarea implicațiilor proiectului de reglementare tehnică este necesară cunoașterea acestor texte.

Statele membre comunică proiectul din nou, în aceleași condiții, în cazul în care îi aduc modificări care au ca efect schimbarea semnificativă a obiectului, scurtarea programului de punere în aplicare avut în vedere anterior, adăugarea de specificații sau cerințe ori transformarea acestora în unele mai restrictive.

[…]" [traducere neoficială]

Directiva 98/34

5 Directiva 98/34, care a abrogat Directiva 83/189, prevedea la articolul 1:

„În sensul prezentei directive, termenii utilizați au următoarele înțelesuri:

1. «produs», orice produs fabricat industrial și orice produs agricol, inclusiv produsele de pescărie;

2. «serviciu», orice serviciu al societății informaționale, adică orice serviciu prestat în mod normal în scopul obținerii unei remunerații, la distanță, prin mijloace electronice și la solicitarea individuală a beneficiarului serviciului.

[…]

3. «specificație tehnică», o specificație inclusă într-un document care stabilește caracteristicile unui produs, cum ar fi nivelurile de calitate, performanță, securitate sau dimensiunile, inclusiv cerințele care se aplică produsului cu privire la numele sub care acesta este comercializat, terminologia, simbolurile, încercările și metodele de încercare, ambalarea, marcarea sau etichetarea și procedurile pentru evaluarea conformității;

[…]

4. «alte cerințe», o cerință alta decât specificațiile tehnice, impusă unui produs în scopul protejării, în special a consumatorilor sau a mediului, și care afectează ciclul de viață al produsului după punerea sa pe piață, cum ar fi condițiile de utilizare, reciclare, reutilizare sau de îndepărtare a acestuia, atunci când aceste condiții pot influența semnificativ compoziția sau natura produsului ori comercializarea acestuia;

5. «norme pentru servicii», cerințe de natură generală referitoare la inițierea și desfășurarea activităților de prestări de servicii în sensul alineatului (2), în special prevederi referitoare la prestatorul de servicii, la servicii și la beneficiarul serviciilor, exclusiv normele care nu se referă în mod special la serviciile definite la alineatul respectiv.

[…]

11. «reglementare tehnică», specificațiile tehnice sau alte cerințe sau norme cu privire la servicii, inclusiv dispozițiile administrative relevante, a căror respectare este obligatorie, *de iure* sau *de facto*, în cazul comercializării, prestării unui serviciu, stabilirii unui prestator de servicii sau utilizării într-un stat membru sau într-o parte semnificativă a acestuia, precum și actele cu putere de lege sau actele administrative ale statelor membre, cu excepția celor menționate la articolul 10, care interzic fabricarea, importul, comercializarea sau utilizarea unui produs sau care interzic prestarea sau utilizarea unui serviciu sau stabilirea în calitate de prestator de servicii.

[…]”

6 Articolul 8 alineatul (1) din această directivă are următorul cuprins:

„În conformitate cu articolul 10, Comisiei îi este comunicat, de îndată, de către statele membre, orice proiect de reglementare tehnică, cu excepția situației în care acesta transpune integral textul unui standard internațional sau european, caz în care este suficientă informația referitoare la standardul în cauză; de asemenea, acestea înaintează Comisiei o expunere a motivelor care fac necesară elaborarea unei astfel de reglementări, în cazul în care acest lucru nu a fost clarificat suficient în proiectul de reglementare tehnică.

După caz și dacă nu a fost transmis deja cu o comunicare anterioară, statele membre transmit odată cu comunicarea textele principalelor acte cu putere de lege sau norme administrative aflate în legătură directă, în cazul în care pentru evaluarea implicațiilor proiectului de reglementare tehnică este necesară cunoașterea acestor texte.

Statele membre comunică proiectul din nou, în aceleași condiții, în cazul în care îi aduc modificări care au ca efect schimbarea semnificativă a obiectului, scurtarea programului de punere în aplicare avut în vedere anterior, adăugarea de specificații sau cerințe ori transformarea acestora în unele mai restrictive.

[…]”

*Dreptul portughez*

7 Regulamento que estabelece as condições de segurança a observar na localização, implantação, conceção e organização funcional dos espaços de jogo e recreio, respetivamente, equipamento e superfícies de impacto (Regulamentul privind condițiile de siguranță care trebuie respectate în ceea ce privește localizarea, implantarea, conceperea și organizarea funcțională a spațiilor de joacă și de agrement, precum și a echipamentelor de agrement și a zonelor de impact), anexat la Decreto-Lei nº 379/97 (Decretul-lege nr. 379/97) din 27 decembrie 1997 (denumit în continuare „Regulamentul EJR”), prevedea la articolul 13, intitulat „Informații utile”:

„În spațiile de joacă și de agrement, următoarele informații trebuie să fie afișate în mai multe locuri, în mod vizibil și lizibil:

a) numele și numărul de telefon ale entității responsabile de spațiul de joacă și de agrement și ale entității însărcinate cu controlul;

b) localizarea celui mai apropiat telefon;

c) adresa și numărul de telefon ale celui mai apropiat serviciu de urgență din cadrul unui spital sau ale unui alt serviciu de urgență;

d) numărul național de urgență.”

8 Articolul 16 din Regulamentul EJR, intitulat „Conformitatea cu cerințele de siguranță”, prevedea la alineatele 1 și 2:

„1. Conformitatea cu cerințele de siguranță va fi dovedită de producător sau de mandatarul acestuia sau de importatorul stabilit în Uniunea Europeană prin afișarea pe echipamente și pe ambalajul acestora, în mod vizibil, lizibil și indelebil, a mențiunii «Conform cu cerințele de siguranță».

2. Producătorul sau mandatarul acestuia sau importatorul stabilit în Uniunea Europeană de echipamente destinate spațiilor de joacă și de agrement va trebui de asemenea să afișeze în mod vizibil, lizibil și indelebil:

a) pe echipament și pe ambalajul acestuia:
   i) numele, denumirea comercială înregistrată sau marca comercială înregistrată, adresa, identificatorul de model și anul de fabricație;
   ii) categoria de vârstă a utilizatorilor cărora le sunt destinate echipamentele;
   iii) numărul maxim de utilizatori simultani;

b) pe echipament, informațiile necesare pentru prevenirea riscurilor inerente utilizării acestuia.

[…]”

9 Decreto-Lei nº 119/2009 (Decretul-lege nr. 119/2009) din 19 mai 2009 a modificat Regulamentul EJR, în special articolele 13 și 16 din acesta.

10 Articolul 13 din Regulamentul EJR, astfel cum a fost modificat prin Decretul-lege nr. 119/2009, este redactat după cum urmează:

„În spațiile de joacă și de agrement, următoarele informații trebuie să fie afișate în mai multe locuri, în mod vizibil și lizibil:

a) numele și numărul de telefon ale entității responsabile de spațiul de joacă și de agrement și ale entității însărcinate cu controlul;

b) capacitatea maximă de primire a spațiului de joacă și de agrement;

c) localizarea celui mai apropiat telefon;

d) adresa și numărul de telefon ale celui mai apropiat serviciu de urgență din cadrul unui spital sau ale unui alt serviciu de urgență;

e) numărul național de urgență."

11 Articolul 16 alineatul 2 din Regulamentul EJR, astfel cum a fost modificat prin Decretul-lege nr. 119/2009, prevede:

„Producătorul sau mandatarul acestuia sau importatorul stabilit în Uniunea Europeană de echipamente destinate spațiilor de joacă și de agrement va trebui de asemenea să afișeze în mod vizibil, lizibil și indelebil:

a) pe echipament și pe ambalajul acestuia:
   i) numele, denumirea comercială înregistrată sau marca comercială înregistrată, adresa, identificatorul de model și anul de fabricație;
   ii) categoria de vârstă a utilizatorilor cărora le sunt destinate echipamentele;
   iii) numărul și data standardului tehnic aplicabil;
   iv) numărul maxim de utilizatori simultani;
   v) înălțimea minimă și maximă a copiilor;

b) pe echipament, informațiile necesare pentru prevenirea riscurilor inerente utilizării acestuia."

**Litigiul principal și întrebările preliminare**

12 La 25 noiembrie 2010, ASAE a întocmit un proces-verbal din care rezultă că municipalitatea din Palmela a săvârșit încălcări prevăzute și sancționate de Regulamentul EJR, astfel cum a fost modificat prin Decretul-lege nr. 119/2009.

13 În observațiile sale în apărare prezentate la 2 martie 2011, municipalitatea din Palmela a susținut, în principal, că încălcările reproșate nu îi putea fi imputate din cauza neclarității normelor pretins încălcate. Cu titlu subsidiar, având în vedere gradul redus de gravitate a acestor încălcări, municipalitatea în cauză a subliniat că un simplu avertisment ar fi fost suficient pentru a asigura sancționarea încălcărilor respective.

14 La 23 octombrie 2013, municipalitatea din Palmela a primit notificarea Deciziei ASAE prin care i s-a aplicat o amendă unică în cuantum de 15 500 de euro, majorată cu 100 de euro cu titlu de cheltuieli de judecată. La 14 noiembrie 2013, aceasta a formulat o acțiune împotriva deciziei menționate.

15 Prin hotărârea din 3 aprilie 2014, Tribunal Judicial da Comarca de Setúbal (Tribunalul Districtual din Setúbal, Portugalia) a declarat inaplicabile dispozițiile articolului 13 litera (b) și ale articolului 16 alineatele 1 și 2 din Regulamentul EJR, astfel cum a fost modificat prin Decretul-lege nr. 119/2009, și, în consecință, a anulat decizia atacată ca urmare a nemotivării și a unei contradicții între motivele și dispozitivul acesteia. La 30 ianuarie 2016, municipalitatea din Palmela a primit notificarea unei noi decizii, prin care i se aplica o amendă unică de 10 000 de euro, majorată cu 100 de euro cu titlu de cheltuieli de judecată.

16 Municipalitatea din Palmela a formulat o acțiune împotriva acestei noi decizii la instanța de trimitere, invitând-o să adreseze Curții o cerere de decizie preliminară având ca obiect consecințele nerespectării obligației de notificare a reglementărilor tehnice instituite prin Directiva 98/34.

17 Instanța de trimitere arată că statele membre sunt supuse, în temeiul acestei directive, obligației de a notifica atât reglementările tehnice și modificările ulterioare ale acestora, cât și textele principalelor acte cu putere de lege și ale actelor administrative de bază care le sunt asociate în modul cel mai direct. Pornind de la premisa, întemeiată pe jurisprudența națională, că articolul 13 litera b) și articolul 16 alineatele 1 și 2 din Regulamentul EJR, astfel cum a fost modificat prin Decretul-lege nr. 119/2009, constituie reglementări tehnice, această instanță solicită Curții să se pronunțe cu privire la consecințele nerespectării obligației de a notifica reglementările menționate Comisiei.

18 În plus, această instanță solicită să se stabilească dacă nerespectarea respectivei obligații este sancționată numai cu inaplicabilitatea normelor menționate sau prin inaplicabilitatea ansamblului textului în care acestea se inserează.

19 În aceste condiții, Tribunal Judicial da Comarca de Setúbal (Tribunalul Districtual din Setúbal) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Instanța națională trebuie să constate inaplicabilitatea întregului act normativ național care introduce standarde tehnice și care, încălcând dispozițiile Directivei 98/34, nu a fost notificat Comisiei Europene sau să limiteze decizia de constatare a inaplicabilității la noile norme tehnice introduse prin actul normativ național? Sau

2) Trebuie să se constate inaplicabilitatea întregului act normativ național care introduce standarde tehnice și care, încălcând dispozițiile Directivei 98/34, nu a fost notificat Comisiei sau este necesar ca decizia de constatare a inaplicabilității să se limiteze la noile norme tehnice introduse prin actul normativ național?

3) Sunt inaplicabile toate standardele tehnice prevăzute de Regulamentul EJR sau numai acelea care au fost modificate sau introduse prin Decretul-lege nr. 119/2009?”

**Cu privire la întrebările preliminare**

20 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, în cadrul procedurii de cooperare între instanțele naționale și Curte instituite prin articolul 267 TFUE, este de competența acesteia din urmă să ofere instanței naționale un răspuns util care să îi permită să soluționeze litigiul cu care este sesizată. Din această perspectivă, Curtea trebuie, dacă este cazul, să reformuleze întrebările care îi sunt adresate (Hotărârea din 28 aprilie 2016, Oniors Bio, C-233/15, EU:C:2016:305, punctul 30 și jurisprudența citată). De asemenea, Curtea poate fi determinată să ia în considerare norme de drept al Uniunii la care instanța națională nu a făcut trimitere în întrebarea sa (Ordonanța din 14 iulie 2016, BASF, C-456/15, nepublicată, EU:C:2016:567, punctul 15 și jurisprudența citată).

21 În speță, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă, în cazul în care dispoziții naționale precum articolul 13 litera b) și articolul 16 alineatele 1 și 2 din Regulamentul EJR, astfel cum a fost modificat prin Decretul-lege nr. 119/2009, ar constitui reglementări tehnice în sensul Directivelor 83/189 și 98/34, articolul 8 alineatul (1) din Directiva 83/189 și articolul 8 alineatul (1) din Directiva 98/34 trebuie interpretate în sensul că sancțiunea inopozabilității reglementărilor tehnice nenotificate afectează exclusiv reglementările în cauză sau întreaga legislație din care acestea fac parte.

22 Reiese din decizia de trimitere că Decretul-lege nr. 119/2009 a modificat articolul 13 litera b), precum și articolul 16 alineatul 2 din Regulamentul EJR, lăsând în același timp neschimbat articolul 16 alineatul 1 din acest regulament. Instanța de trimitere pornește de la premisa că normele naționale menționate constituie reglementări tehnice.

23 În ceea ce privește articolul 16 alineatele 1 și 2 din Regulamentul EJR, astfel cum a fost modificat prin Decretul-lege nr. 119/2009, este necesar să se constate, la fel cum o face și instanța de trimitere, că acesta constituie efectiv o reglementare tehnică în sensul Directivelor 83/189 și 98/34, întrucât respectiva dispoziție prevede cerințe impuse în privința unui produs pentru motive de protecție a consumatorilor care privesc ciclul de viață al acestuia după introducerea pe piață și influențează în mod semnificativ compoziția și comercializarea unui asemenea produs. Prin urmare, această dispoziție se încadrează în categoria „alte cerințe” atât în sensul articolului 1 punctul 3 din Directiva 83/189, cât și în sensul articolului 1 punctul 4 din Directiva 98/34.

24 Este necesar să se analizeze dacă aceeași concluzie poate fi formulată în privința articolului 13 litera b) din Regulamentul EJR, astfel cum a fost modificat prin Decretul-lege nr. 119/2009, dat fiind că acest decret-lege a fost adoptat la o dată la care Directiva 98/34 era deja în vigoare.

25 Trebuie amintit în acest context că noțiunea „reglementare tehnică” include patru categorii de măsuri, și anume, în primul rând, „specificația tehnică”, în sensul articolului 1 alineatul (3) din Directiva 98/34, în al doilea rând, „alte cerințe”, astfel cum sunt definite la articolul 1 alineatul (4) din această directivă, în al treilea rând, „normele pentru servicii”, prevăzute la articolul 1 alineatul (5) din directiva menționată, și, în al patrulea rând, „actele cu putere de lege sau actele administrative ale statelor membre care interzic fabricarea, importul, comercializarea sau utilizarea unui produs ori care interzic prestarea sau utilizarea unui serviciu sau stabilirea în calitate de prestator de servicii”, în sensul articolului 1 punctul 11 din aceeași directivă (Hotărârea din 4 februarie 2016, Ince, C-336/14, EU:C:2016:72, punctul 70).

26 În această privință, trebuie precizat, în primul rând, că noțiunea „specificație tehnică” presupune că măsura națională se referă în mod necesar la produs sau la ambalajul acestuia ca atare și stabilește, prin urmare, una dintre caracteristicile impuse unui produs. În schimb, atunci când o măsură națională prevede condiții de stabilire a întreprinderilor, precum dispoziții care supun exercitarea unei activități profesionale unei autorizații prealabile, aceste condiții nu constituie specificații tehnice (Hotărârea din 13 octombrie 2016, M. și S., C-303/15, EU:C:2016:771, punctul 19, precum și jurisprudența citată).

27 În al doilea rând, pentru a fi calificată drept „alte cerințe”, în sensul articolului 1 punctul 4 din Directiva 98/34, o măsură națională trebuie să constituie o „condiție” care poate influența semnificativ compoziția, natura sau comercializarea produsului în cauză. Cu toate acestea, trebuie să se verifice dacă o astfel de măsură trebuie calificată drept „condiție” referitoare la utilizarea produsului în cauză sau dacă, dimpotrivă, este vorba despre o măsură națională care aparține categoriei reglementărilor tehnice, menționată la articolul 1 punctul 11 din această directivă. Apartenența unei măsuri naționale la una sau la cealaltă dintre aceste două categorii de reglementări tehnice depinde de domeniul de aplicare al interdicției pe care o prevede această măsură (Hotărârea din 13 octombrie 2016, M. și S., C-303/15, EU:C:2016:771, punctul 20, precum și jurisprudența citată).

28 În al treilea rând, noțiunea „norme pentru servicii”, prevăzută la articolul 1 punctul 5 din Directiva 98/34, include numai normele privind serviciile societății informaționale, adică orice serviciu prestat la distanță, prin mijloace electronice și la solicitarea individuală a beneficiarului serviciului (a se vedea în acest sens Hotărârea din 13 octombrie 2016, M. și S., C-303/15, EU:C:2016:771, punctul 21, precum și jurisprudența citată).

29 În speță, articolul 13 litera b) din Regulamentul EJR, astfel cum a fost modificat prin Decretul-lege nr. 119/2009, a stabilit ca fiind obligatorie afișarea, în mai multe locuri din spațiul de joacă și de agrement, a informației privind capacitatea maximă de primire a spațiului respectiv.

30 Mai întâi, trebuie să se constate că o astfel de dispoziție nu se încadrează în categoria specificațiilor tehnice în sensul articolului 1 punctul 3 din Directiva 98/34, întrucât este cert că dispozițiile care prevăd cerințe și obiective generale în materie de siguranță și de protecție, fără a se referi în mod necesar la produsul în cauză sau la ambalajul său ca atare și, prin urmare, fără a stabili caracteristicile acestui produs, nu constituie specificații tehnice (a se vedea în acest sens Hotărârea din 9 iunie 2011, Intercommunale Intermosane și Fédération de l’industrie et du gaz, C-361/10, EU:C:2011:382, punctele 17 și 18).

31 În continuare, dispoziția menționată nu se încadrează nici în categoria normelor pentru servicii, prevăzută la articolul 1 punctul 5 din Directiva 98/34, întrucât nu privește servicii ale societății informaționale în sensul articolului 1 punctul 2 din această directivă.

32 În sfârșit, pentru a se stabili dacă, eventual, o dispoziție națională precum articolul 13 litera b) din Regulamentul EJR, astfel cum a fost modificat prin Decretul-lege nr. 119/2009, intră sub incidența articolului 1 punctul 4 din Directiva 98/34 sau a articolului 1 punctul 11 din respectiva directivă, este necesar să se verifice dacă aceasta poate influența în mod semnificativ compoziția, natura sau comercializarea produsului în cauză, și anume instalațiile existente în spațiile de joacă și de agrement, în calitate de „condiție” referitoare la utilizarea produselor în cauză, sau dacă aparține categoriei interdicțiilor menționate la articolul 1 punctul 11 din directiva amintită.

33 Pe de o parte, este cert că o dispoziție precum cea în discuție în litigiul principal nu constituie „alte cerințe” în sensul articolului 1 punctul 4 din Directiva 98/34, având în vedere caracterul general al prevederilor cuprinse în aceasta (a se vedea în acest sens Hotărârea din 9 iunie 2011, Intercommunale Intermosane și Fédération de l’industrie et du gaz, C-361/10, EU:C:2011:382, punctul 21). Pe de altă parte, aceasta nu include interdicții susceptibile să determine încadrarea ei în categoria interdicțiilor prevăzute la articolul 1 punctul 11 din directiva amintită.

34 În asemenea împrejurări, este necesar să se constate că o dispoziție precum articolul 13 litera b) din Regulamentul EJR, astfel cum a fost modificat prin Decretul-lege nr. 119/2009, nu constituie o specificație tehnică în sensul Directivei 98/34.

35 În ceea ce privește sancțiunea inopozabilității reglementărilor tehnice care nu au fost comunicate Comisiei, trebuie amintit în prealabil că articolul 8 alineatul (1) din Directiva 83/189 prevedea obligația statelor membre să comunice Comisiei orice proiect de specificație tehnică și că această obligație a fost reluată la articolul 8 alineatul (1) din Directiva 98/34.

36 Pe de altă parte, nerespectarea unei astfel de obligații de notificare este sancționată prin inaplicabilitatea reglementărilor tehnice nenotificate (a se vedea în acest sens, în ceea ce privește Directiva 83/189, Hotărârea din 30 aprilie 1996, CIA Security International, C-194/94, EU:C:1996:172, punctul 54, precum și, în ceea ce privește Directiva 98/34, Hotărârea din 4 februarie 2016, Ince, C-336/14, EU:C:2016:72, punctul 67 și jurisprudența citată).

37 În ceea ce privește întinderea unei astfel de sancțiuni, deși articolul 8 alineatul (1) din Directiva 83/189 și articolul 8 alineatul (1) din Directiva 98/34 impun comunicarea în întregime către Comisie a unui proiect de lege care conține reglementări tehnice, inaplicabilitatea care rezultă din nerespectarea acestei obligații nu se extinde asupra tuturor dispozițiilor unei astfel de legi, ci doar asupra reglementărilor tehnice care figurează în aceasta (a se vedea în acest sens Hotărârea din 4 februarie 2016, Ince, C-336/14, EU:C:2016:72, punctul 68).

38 În aceste condiții, trebuie să se răspundă la întrebările adresate că articolul 8 alineatul (1) din Directiva 83/189 și articolul 8 alineatul (1) din Directiva 98/34 trebuie interpretate în sensul că sancțiunea inopozabilității unei reglementări tehnice nenotificate, precum articolul 16 alineatele 1 și 2 din Regulamentul EJR, astfel cum a fost modificat prin Decretul-lege nr. 119/2009, afectează exclusiv reglementarea tehnică respectivă, iar nu întreaga legislație din care aceasta face parte.

**Cu privire la cheltuielile de judecată**

39 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a șasea) declară:

**Articolul 8 alineatul (1) din Directiva 83/189/CEE a Consiliului din 28 martie 1983 de stabilire a unei proceduri pentru furnizarea de informații în domeniul standardelor și reglementărilor tehnice, astfel cum a fost modificată prin Actul privind condițiile de aderare a Republicii Austria, a Republicii Finlanda și a Regatului Suediei și adaptările tratatelor pe care se întemeiază Uniunea Europeană, și articolul 8 alineatul (1) din Directiva 98/34/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 iunie 1998 referitoare la procedura de furnizare de informații în domeniul standardelor, reglementărilor tehnice și al normelor privind serviciile societății informaționale, astfel cum a fost modificată prin Directiva 98/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 iulie 1998, trebuie interpretate în sensul că sancțiunea inopozabilității unei reglementări tehnice nenotificate, precum articolul 16 alineatele 1 și 2 din Regulamento que estabelece as condições de segurança a observar na localização, implantação, conceção e organização funcional dos espaços de jogo e recreio, respetivamente, equipamento e superfícies de impacto (Regulamentul privind condițiile de siguranță care trebuie respectate în ceea ce privește localizarea, implantarea, conceperea și organizarea funcțională a spațiilor de joacă și de agrement, precum și a echipamentelor de agrement și a zonelor de impact), anexat la Decreto-Lei nº 379/97 (Decretul-lege nr. 379/97) din 27 decembrie 1997, astfel cum a fost modificat prin Decreto-Lei nº 119/2009 (Decretul-lege nr. 119/2009) din 19 mai 2009, afectează exclusiv reglementarea tehnică respectivă, iar nu întreaga legislație din care aceasta face parte.**

Semnături